

Datum
2019-10-23Diarienummer
KS-2018/2985.119Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Ta fram en koldioxidbudget – svar på motion väckt av Anders Lönroth, Carina Sundström och Anders Abel (samtliga MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Med hänvisning till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 23 oktober 2019, ska motionen anses besvarad.

Sammanfattning

I en motion väckt av Anders Lönroth, Carina Sundström och Anders Abel (samtliga MP) föreslås att kommunen tar fram en koldioxidbudget. Bakgrunden till motionen är det bindande klimatavtal som världens länder enades om i Paris 2015 och vars syfte är att hålla den globala temperaturökningen väl under 2 grader men att verka för att den ska stanna vid 1,5 grader. Motionen har gått på remiss till klimat- och stadsmiljönämnden.

Ett framgångsrikt miljöarbete i kommunen behöver inte vara synonymt med att ta fram en koldioxidbudget. I sitt remissvar pekar klimat- och stadsbyggnadsnämnden ut alternativa vägar såsom att utifrån befintliga fakta sätta upp mätbara mål i ett reviderat miljöprogram. Det bör också framhållas att det i Mål och budget och miljöprogrammet redan idag finns långsiktiga mål rörande växthusgaser och koldioxidavtryck per invånare/år och som årligen mäts.

Det finns även i kommunens riktlinjer från översiktsplanen ett antal insatser listade med bäring på klimatpåverkan. Allt med målet att människans påverkan på klimatsystemet ska kunna hanteras.

I Huddinges Mål och budget för 2020 är det särskilt prioriterat att skapa en tydlig och enkel styrning då det med en sådan blir lättare att effektivisera och utveckla verksamheten, inte minst göra den mer hållbar. Därför har kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram förslag till ny styrmodell och målstruktur så att en sådan kan gälla redan i Mål och budget för 2021. Att i det läget införa nya styrsignaler genom att anta en koldioxidbudget är inte tillrådligt anser kommunstyrelsens förvaltning. Kommunen har dessutom redan ett flertal föreslagna åtgärder i ovan nämnda styrdokument med samma syfte som en koldioxidbudget har. Mot den bakgrunden anser kommunstyrelsens förvaltning att motionen ska anses besvarad.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige den 17 december 2018 av Anders Lönroth, Carina Sundström och Anders Abel (samtliga MP) föreslås att kommunen tar fram en koldioxidbudget i syfte att hjälpa Huddinge kommun bidra till att Sverige uppfyller sitt åtagande i Parisavtalet (*bilaga 1*).

Bakgrunden till motionen är det bindande klimatavtal som världens länder enades om i Paris 2015 och vars syfte är att hålla den globala temperaturökningen väl under 2 grader men att verka för att den ska stanna vid 1,5 grader.

Arbete för att genomföra åtagandet i Parisavtalet behöver drivas på flera fronter och på flera olika sätt och ett av dessa kan vara att ta fram en koldioxidbudget för kommunen. I detta sammanhang är Järfälla en föregångskommun anser motionärerna då man som första kommun låtit ta fram ett underlag för att få kunskap om hur man ska uppfylla sin del av Parisavtalet.

Vad är en koldioxidbudget?

Bakgrund

I Parisavtalet, som följde av klimatmötet i Paris 2015, enades världen om att den globala uppvärmningen måste begränsas till maximalt 2 grader, med siktet inställt på 1,5 grader. I avtalet åtar sig varje land att bidra till detta.

Eftersom den globala uppvärmningen är nära sammankopplad med den totala mängd koldioxid som släpps ut har också världens länder genom avtalet förbundit sig att se över sina löften vart femte år och helst även ge nya löften om att ytterligare minska utsläppen.

Hur beräknas budgeten?

Begreppet koldioxidbudget utgår från tanken att klimatutsläppen borde beräknas och volymer fastställas så att temperaturen inte ökar mer än önskat. Den globala koldioxidbudgeten är den totala mängd koldioxid som kan släppas ut i atmosfären för att klara ett visst temperaturmål.

Den globala koldioxidbudgeten kan i sin tur brytas ner i tid och rum och uttryckas som lokala årliga koldioxidbudgetar. Bland annat startade ett konsultföretag och ett universitet 2018 ett projekt, Koldioxidbudgetar 2020–2040, tillsammans med fler kommuner, regioner och län för att beräkna deras respektive utsläppsutrymme.¹

Vid framtagande av en koldioxidbudget behövs fyra avgränsningar göras:

1. Vilka typer av utsläpp ska tas med – alla växthusgaser, blir då en klimatbudget, eller endast koldioxid?
2. Vilka utsläpp ska räknas – de som släpps ut inom länet, så kallade territoriella utsläpp, eller de som släpps ut som en effekt av konsumtion av varor och tjänster eller ekonomisk aktivitet i länet, så kallade konsumtionsbaserade utsläpp?

¹ Rapport från Ramboll och Uppsala Universitet ”Koldioxidbudget 2020–2040 Stockholms län”.

Datum
2019-10-23

Diarienummer
KS-2018/2985.119

3. Hur fördelas det begränsade utsläppsutrymmet mellan territorier på olika nivåer i samhället, hela vägen från global till kommunal nivå?
4. Hur fördelas den beskärda delen av utsläppsutrymmet över tid?

När koldioxidbudgeten beräknas kan även en kartläggning göras över vilka områden som är mest väsentliga och inom vilket område som insatserna ger bäst resultat.

Tillämpning

Lagligt bindande koldioxidbudgetar finns redan i Storbritannien och i Sverige har flera kommuner och län tagit initiativ till att upprätta sådana. I en rapport från Ramboll och Uppsala Universitet, i vilken en koldioxidbudget tagits fram för hela Stockholms län, står att läsa:

”För att Parisavtalets mål ska hållas, och för att undvika katastrofala temperaturökningar på planeten är vår rekommendation på åtagande att inom Stockholm läns geografiska område, invånarnas inrikes och internationella flygresor inkluderat, bör energirelaterade koldioxidutsläpp minska med ca 16 % per år beräknat från januari 2020.”

Då det i motionen refereras till Järfälla kommun så kan det också vara av intresse att redovisa att det finns en rapport framtagen av Uppsala Universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet på uppdrag av Järfälla kommun i vilken det redogörs för beräkningen av en koldioxidbudget för Sverige vilket sedan följs av en beräkning av Järfälla kommuns koldioxidbudget.²

Rapporten avslutas med ett kapitel som redogör för möjliga åtgärder för att Järfälla kommun ska ge sitt bidrag till Parisavtalet och bana väg för omställningen till en fossilfri framtid.

Klimat- och stadsmiljönämndens remissvar

Nämnden anser att motionen är intressant och refererar till Järfälla kommun där man är mycket nöjd med effekten av den framtagna koldioxidbudgeten då den dels skapat mycket uppmärksamhet kring frågan, dels kunnat utgöra ett underlag för den miljöplan som kommunen håller på att ta fram.

Tanken är att kommunen i miljöplanen då tydligt kan peka ut vilka åtgärder som behövs för att minska utsläppen utifrån koldioxidbudgeten. För Järfällas del är slutsatsen att man främst behöver fokusera på områdena transporter och samhällsplanering för att minska sina utsläpp.

Nämnden konstaterar att en koldioxidbudget är *ett* verktyg som ger underlag till åtgärder för att minska kommunens koldioxidutsläpp men påtalar också att det kan finnas andra sätt att lyfta frågan i syfte att bidra till att minska kommunens koldioxidutsläpp. Huddinge kommun har i Mål och budget som mål att minska

² Uppsala Universitet har också på uppdrag av Länsstyrelsen Stockholm tagit fram: ”A guide for implementation of the Paris agreement within swedish municipalities and regional governments” som rör metoden för framtagandet av koldioxidbudgeten.

klimatpåverkan, bland annat genom att se över utsläppen från kommunala transporter och genom en minskad energianvändning i kommunala lokaler.

I Järfällas koldioxidbudget pekas transporter ut som det största utsläppsområdet, vilket förmodligen även gäller Huddinge kommun. Nämnden anser att ifall kommunen vill öka takten i åtgärder för utsläppsminskning är det viktigt att utifrån befintliga fakta sätta upp mätbara mål, förslagsvis i ett reviderat miljöprogram.

Vidare rekommenderas att dessa mål i miljöprogrammet utgår från en analys av klimatfrågan, vilket skulle kunna utgöras av en koldioxidbudget eller annat analysverktyg för att tydliggöra kommunens färdplan.

Förvaltningens synpunkter

Både av nyligen publicerade miljörapporter och aktuell nyhetsrapportering framgår att med nuvarande globala utsläppsnivåer av koldioxid kommer världens utsläppsutrymme att ha överskridits långt innan år 2040.

Kommunstyrelsens förvaltning vill betona det synnerligen allvarliga i denna situation och är införstådd med att det krävs drastiska utsläppsminskningar för att uppställda mål i Parisavtalet ska kunna nås.

Emellertid behöver inte ett framgångsrikt miljöarbete i kommunen vara synonymt med att ta fram en koldioxidbudget. I sitt remissvar pekar klimat- och stadsbyggnadsnämnden ut alternativa vägar såsom att utifrån befintliga fakta sätta upp mätbara mål i ett reviderat miljöprogram. Det bör också framhållas att det i Mål och budget och miljöprogrammet redan idag finns långsiktiga mål rörande växthusgaser och koldioxidavtryck per invånare/år och som årligen mäts.

Det finns även i kommunens riktlinjer från översiktsplanen ett antal insatser listade med bäring på klimatpåverkan; bland annat sägs att åtgärder ska vidtas för minskad energianvändning och utfasning av fossila bränslen samtidigt som kommunen ska verka för beteendeförändringar och i vissa fall använda ekonomiska styrmedel för att utsläppen från transportsektorn ska minska. Allt med målet att människans påverkan på klimatsystemet ska kunna hanteras.

I Huddinges Mål och budget för 2020 är det särskilt prioriterat att skapa en tydlig och enkel styrning då det med en sådan blir lättare att effektivisera och utveckla verksamheten, inte minst göra den mer hållbar. Därför har kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram förslag till ny styrmodell och målstruktur så att en sådan kan gälla redan i Mål och budget för 2021. Att i det läget införa nya styrsignaler genom att anta en koldioxidbudget är inte tillrådligt anser kommunstyrelsens förvaltning. Kommunen har dessutom redan ett flertal föreslagna åtgärder i ovan nämnda styrdokument med samma syfte som en koldioxidbudget har. Mot den bakgrunden anser kommunstyrelsens förvaltning att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska och juridiska konsekvenser för kommunen

Datum
2019-10-23

Diarienummer
KS-2018/2985.119

Camilla Broo
Kommundirektör

Toralf Nilsson
Kanslidirektör

Björn Rosborg
Utredare

Bilagor

Bilaga 1. Motionen

Bilaga 2. Remissvar från klimat- och stadsbyggnadsnämnden

Beslutet delges

Remissinstansen